

ที่ ขก ๐๐๒๓.๔/ว ๒๐๗๕

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
สำนักงานเทศบาลนครขอนแก่น และสำนักงานเทศบาลเมือง ทุกแห่ง

ด้วยจังหวัดขอนแก่นได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ได้จัดทำเอกสาร “ข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับชื่อเรื่องที่จะจัดทำประชามติ และเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการทำประชามติ สาระสำคัญ ขั้นตอน ระยะเวลา ประเมินการค่าใช้จ่ายและที่มาของงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายสำหรับกิจการในเรื่องที่ทำประชามติ และประโยชน์ได้เสียที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศชาติ ท้องถิ่น หรือประชาชน มาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการพร้อมสรุป เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการออกเสียงประชามติ ให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รวมทั้งขั้นตอนการใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. และการออกเสียงประชามติในวันเดียวกัน

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัดขอนแก่น จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เอกสาร “ข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” โดยสามารถสแกน QR code ที่ปรากฏท้ายสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น ที่ ลต (ขก) ๐๐๐๒/๑๐๙ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๙ ที่ส่งมาพร้อมนี้ สำหรับอำเภอ ให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการเช่นเดียวกัน

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบและเรื่องร้องทุกข์
โทร/โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๓๘๒๘

๖๓,

 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 เรื่องร้องทุกข์
 เลขที่ 5A
 21 ม.ค. 2569

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น
 เลขที่ 747
 วันที่รับ 20 ม.ค. 2569
 เวลา 16.00 น.

ที่ ลต (ขก) ๐๐๐๒/๑๐๙

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ประจำจังหวัดขอนแก่น
 ถนนศูนย์ราชการ อำเภอเมืองขอนแก่น
 จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่เอกสาร “ข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเพื่อให้เห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่”

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเพื่อให้เห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
 จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดทำเอกสาร “ข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเพื่อให้เห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับชื่อเรื่องที่จะจัดทำประชามติและเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการทำประชามติ สำระสำคัญ ขั้นตอน ระยะเวลา ประมาณการค่าใช้จ่ายและที่มาของงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายสำหรับกิจการในเรื่องที่ทำประชามติ และประโยชน์ได้เสียที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศชาติ ท้องถิ่น หรือประชาชน มาตรการป้องกัน แก้อันตรายหรือเยียวยาความเดือดร้อน หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการพร้อมสรุป เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการออกเสียงประชามติให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รวมทั้งขั้นตอนการใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. และการออกเสียงประชามติในวันเดียวกัน

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านแจ้งหน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เอกสาร “ข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเพื่อให้เห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” โดยสามารถสแกน QR code ที่ปรากฏท้ายหนังสือฉบับนี้ ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นางสาวศศิธร แสนเวียง พนักงานการเลือกตั้งชำนาญการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๗๕๑๕ ๑๕๕๕ เป็นผู้ประสานงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (นายวัชระ สีสาร)

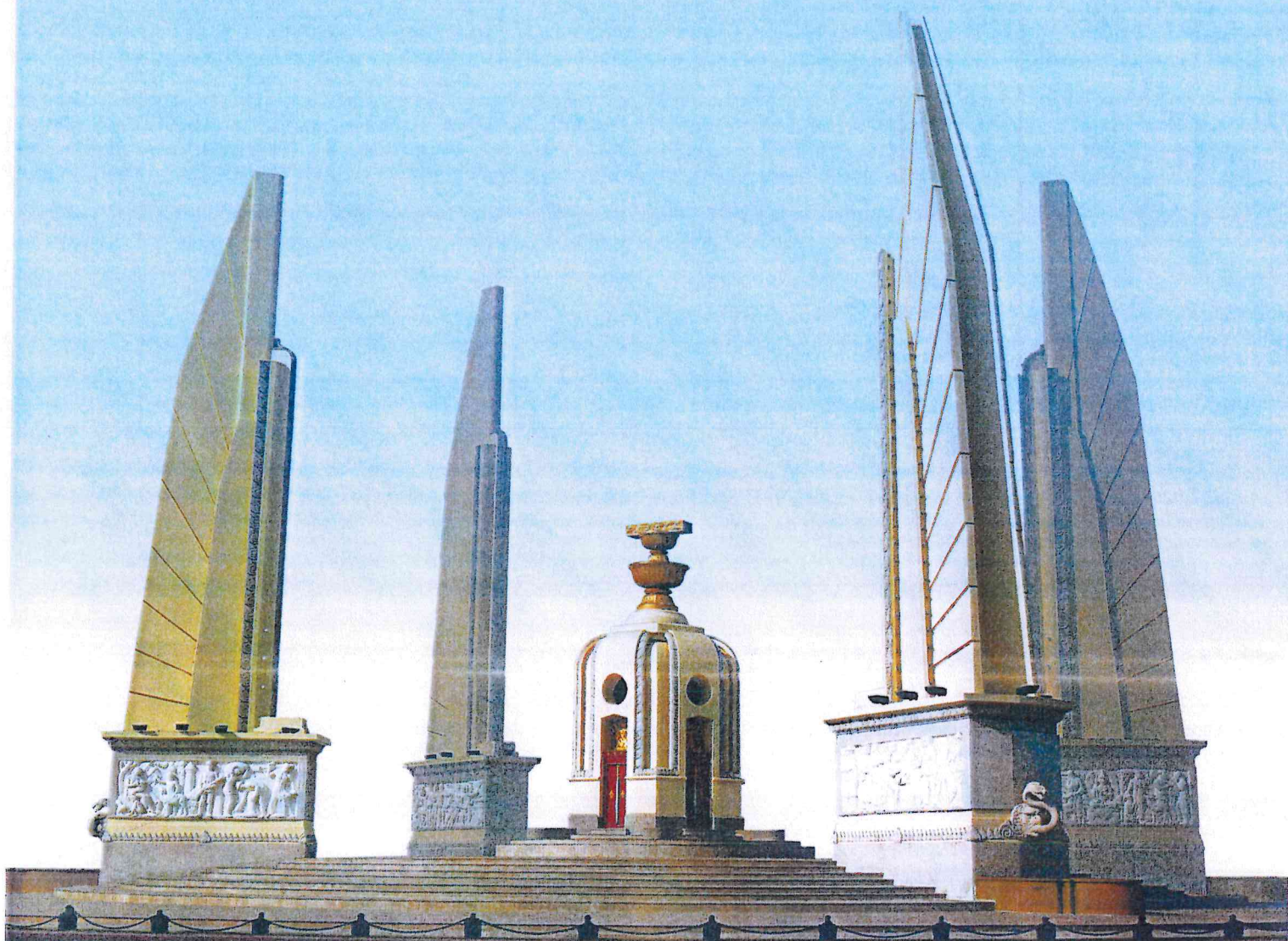
ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น

กลุ่มงานจัดการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วม
 โทรศัพท์ ๐ ๔๓๒๓ ๔๙๒๕ <http://khonkaen.ect.go.th>

ข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ เพื่อให้ความเห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ตัวอย่างบัตรออกเสียงประชามติ

(ต้นข้าวบัตรออกเสียงประชามติ)	
ด้านใน	
เล่มที่	ลำดับที่ตามบัญชีรายชื่อ .....
ลงชื่อ (.....)	เลขที่ .....
(ปรุฉีก) กรรมการประจำหน่วยออกเสียงประชามติ	(.....) ลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ (ปรุฉีก)
 ประเด็น “ท่านเห็นชอบว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่” โปรดทำเครื่องหมายกากบาท X ในช่องทำเครื่องหมายเพียงเครื่องหมายเดียว	
เห็นชอบ	ไม่เห็นชอบ
☐	☐
← ช่องทำเครื่องหมาย →	
ถ้าไม่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็นให้ทำเครื่องหมายกากบาท X ในช่อง	
ไม่แสดง ความคิดเห็น	
☐	

ข้อมูลเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ เพื่อให้ความเห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ชื่อเรื่องที่จะจัดทำประชามติ และเหตุผลความจำเป็นที่จะต้อง จัดให้มีการทำประชามติ

ชื่อเรื่อง

การออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบ
การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ในประเด็นคำถามว่า

“ท่านเห็นชอบว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่”

เหตุผลความจำเป็น

เพื่อให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๘/๒๕๖๘
ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๘ มีสาระสำคัญว่า
ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
รัฐสภามีอำนาจริเริ่มหรือแสดงความต้องการ
เพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้
แต่ต้องให้ประชาชนออกเสียงประชามติให้ความเห็นชอบว่า
สมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่เสียก่อน

และเพื่อให้เป็นไปตามหลักอำนาจสถาปนา
รัฐธรรมนูญของประชาชน
การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ภายใต้รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
จำเป็นต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติ ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่หนึ่ง

หากรัฐสภาประสงค์จะจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
รัฐสภาต้องร้องขอให้**คณะรัฐมนตรี**จัดให้มีการออกเสียงประชามติ
ก่อนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ที่มีบทบัญญัติ
ว่าด้วยการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของรัฐสภา
เพื่อให้ความเห็นชอบว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่
ซึ่งอาจเกิดขึ้นก่อนการเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
ต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๕๖ (๑)

ครั้งที่สอง

การออกเสียงประชามติให้ความเห็นชอบ
ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้ดำเนินการ
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ และเพิ่มหมวด ๑๕/๑
การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ที่รัฐสภาพิจารณา
ยุติเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมกรณีดังกล่าว
จนแล้วเสร็จ ซึ่งต้องเป็นการให้ความเห็นชอบ
แต่ละประเด็นทุกประเด็น ทั้งวิธีการและเนื้อหา
ในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก่อนการดำเนินการต่อไป
ของรัฐสภา

ครั้งที่สาม

ภายหลังจากจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จแล้ว
เพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของรัฐสภา ที่ต้องการ
ให้จัดออกเสียงประชามติเพื่อถามประชาชนว่า
สมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่

ตามมติรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๘
และเพื่อให้สอดคล้องกับแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา
เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘ ว่า

“จะสนับสนุนการจัดทำประชามติและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
โดยรับฟังเสียงของพี่น้องประชาชน
และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
เพื่อให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ และ
เพื่อดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงเห็นควรให้มีการออกเสียงประชามติ
เพื่อให้ความเห็นชอบการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
และเห็นชอบในประเด็นคำถามว่า

“ท่านเห็นชอบว่า

สมควร

มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

หรือไม่”

(ที่มา : คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๘/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๘
และคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘)

๒ สารสำคัญ ของกิจการในเรื่องที่ทำประชามติ

กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ตามมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญ อันมีลักษณะ เป็นการมอบอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ จากประชาชนผู้ทรงอำนาจสถาปนาดั้งเดิมให้แก่รัฐสภา การใช้อำนาจแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของรัฐสภา ต้องเป็นไปตามที่ได้รับมอบหมายตามบทบัญญัติดังกล่าว แม้ว่ามาตรา ๒๕๖ มิได้กำหนดให้อำนาจแก่รัฐสภา ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปสู่ **การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่**

แต่เมื่อรัฐสภาได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

โดยเพิ่มหมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ซึ่งเป็นร่างรัฐธรรมนูญที่มีวัตถุประสงค์ในการวางกลไก

และกระบวนการสำหรับการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับ

ให้เป็นไปตามครรลองประชาธิปไตยจึงอยู่ในความหมายของ

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญอันเป็นเรื่องที่ต้อง

จัดให้มีการออกเสียงประชามติ ตามมาตรา ๒๕๖ (๘)

ยิ่งกว่าการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

(หมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ)

เนื่องจากจะนำไปสู่การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

และส่งผลกระทบต่อรัฐธรรมนูญ

ซึ่งผ่านการออกเสียงประชามติโดยประชาชน

ผู้ทรงอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญดั้งเดิม

ประกอบกับศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๖๘
อันมีผลผูกพันคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญ
ทำให้กระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
ต้องดำเนินไปตามขั้นตอนที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้

กล่าวคือ ต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติ**ครั้งที่หนึ่ง**
เพื่อสอบถามประชาชนว่า**สมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่**ก่อน
แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนอื่นต่อไป

ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงพิจารณาและมีมติรับรองคำถาม
ที่จะสอบถามประชาชนในประเด็นคำถามที่หนึ่งว่า

“ท่านเห็นชอบว่า

สมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

หรือไม่”

(ที่มา : คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๘/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๘)

๓ ขั้นตอนและระยะเวลา ในการดำเนินกิจการในเรื่องที่ทำประชาคมติ

ลำดับที่ ๑ : ขั้นตอนในการดำเนินกิจการ (ออกเสียงประชาคมติครั้งที่หนึ่ง)

๑.๑ กรณีผลการออกเสียง

“ไม่เห็นชอบว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่”

ผลคือ ไม่สามารถดำเนินการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้

๑.๒ กรณีผลการออกเสียง

“เห็นชอบว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่”

ผลคือ ผู้มีสิทธิเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มเติม

หมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ลำดับที่ ๒ : ขั้นตอนในการดำเนินกิจการ

รัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

หมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

โดยกระทำเป็นสามวาระ ในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

เพื่อให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

หมายเหตุ

ตามมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ลำดับที่ ๓ : ขั้นตอนในการดำเนินการ

เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
หมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ แล้ว

ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย

ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติ

ตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

(ออกเสียงประชามติครั้งที่สอง)

ว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการ และสาระสำคัญ

ในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ตามร่างรัฐธรรมนูญฯ

หมวด ๑๕/๑ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ที่ส่งให้พิจารณาหรือไม่

ระยะเวลาเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียง

ประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔

หมายเหตุ

ตามมาตรา ๒๕๖ (๘) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๘/๒๕๖๘

ลำดับที่ ๔ : ขั้นตอนในการดำเนินกิจการ

ดำเนินการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และเสนอรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบและดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติเป็นครั้งที่สาม (ออกเสียงประชามติครั้งที่สาม)

ว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่

ระยะเวลาเป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ผ่านการออกเสียงประชามติในครั้งที่สาม

(ที่มา : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๘/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๘
และพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘)

ประมาณการค่าใช้จ่ายและที่มา ของงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่าย สำหรับกิจการในเรื่องที่ทำประชาคมติ

การดำเนินการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
ยังไม่สามารถประมาณการค่าใช้จ่ายได้
ทั้งนี้ งบประมาณในการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ซึ่งดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๗
ได้รับจัดสรรเป็นเงินจำนวน ๑๑๒,๔๖๙,๖๐๐ บาท
และในส่วนงบประมาณที่ใช้ในการออกเสียงประชาคมติ
อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(ที่มา : สำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)

ประโยชน์ได้เสียที่อาจเกิดขึ้นกับ
ประเทศชาติ ท้องถิ่น หรือประชาชน
รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยา
ความเดือดร้อน หรือความเสียหาย
ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการ
พร้อมสรุป เปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย
ของการออกเสียงประชามติ
ให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

๕.๑ ประโยชน์ได้เสียของการออกเสียงประชามติ ให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้จัดทำขึ้นในช่วงที่ประเทศไม่ได้ปกครองโดยรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน และมีรัฐสภาที่มาจากการแต่งตั้งรวมทั้งประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง จึงทำให้มีประเด็นถกเถียงว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่เชื่อมโยงกับคณะรัฐประหาร ถูกรับรองโดยกระบวนการประชามติที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เสรีและไม่เป็นธรรม มีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย และขาดความสมดุลในการใช้อำนาจและการตรวจสอบการใช้อำนาจระหว่างองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยกับองค์กรอิสระต่าง ๆ

ดังนั้น **การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่** จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญ และทำให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ อาจทำให้เกิดความขัดแย้ง
ทางการเมืองมากกว่าการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญรายมาตรา
เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญรายมาตรา
สามารถจำกัดขอบเขตการโต้เถียงให้อยู่ในประเด็นที่แคบลง
และทำให้ทุกฝ่ายสามารถมีข้อสรุปร่วมกันได้ง่ายยิ่งขึ้น
รวมทั้งสามารถ **แก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่จำเป็น**
และรักษาบทบัญญัติที่ดีอยู่แล้วของรัฐธรรมนูญไว้
นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งฉบับอาจทำให้
สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดการออกเสียงประชามติ
เพราะหากเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญรายมาตรา
โดยที่ไม่ใช่กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป
หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้าม
ของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง
หน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้
ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติตามหน้าที่หรืออำนาจได้
ก็ไม่จำเป็นต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติแต่อย่างใด

(ที่มา : เหตุผลของผู้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช .... และคำอภิปรายของสมาชิกรัฐสภา)

๕.๒ มาตรการป้องกัน แก่ไข หรือเยียวยา

ความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น
จากการดำเนินการออกเสียงประชามติ
ให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ไม่มีข้อมูล เนื่องจากไม่ทราบเนื้อหาของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ
พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘
มีบทบัญญัติที่เป็นมาตรการป้องกัน แก่ไข หรือเยียวยา
ความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น
จากการดำเนินการออกเสียงประชามติให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
ดังนี้

- (๑) มีการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบ
ในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
ได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและเท่าเทียมกัน
- (๒) มีการประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการ
ในการออกเสียงประชามติในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
รวมทั้งบทกำหนดความผิดและโทษหากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์
ขั้นตอน วิธีการดังกล่าวให้ประชาชนได้ทราบ

(ที่มา : พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕.๓ เปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย

ของการออกเสียงประชามติให้มี รัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ข้อดี

๑. การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญ และทำให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง
เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
จัดทำขึ้นในขณะที่ประเทศไม่ได้ปกครองโดยรัฐบาล
ที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน
และมีรัฐสภาที่มาจาก การแต่งตั้ง จึงทำให้
บทบัญญัติบางประการไม่เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตย

ข้อดี

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติหลายประการที่มีปัญหาในการบังคับใช้ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับ จะทำให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่มีประเด็นปัญหาไปในคราวเดียวกัน ซึ่งจะทำให้รัฐธรรมนูญมีเนื้อหาที่สมบูรณ์ และสอดคล้องกันทั้งฉบับ

ข้อเสีย

๑. การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองมากกว่าการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญรายมาตรา เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญรายมาตราสามารถจำกัดขอบเขตการโต้เถียงให้อยู่ในประเด็นที่แคบลง และทำให้ทุกฝ่ายสามารถมีข้อสรุปร่วมกันได้ง่ายยิ่งขึ้น
๒. การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งฉบับอาจทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดการออกเสียงประชามติ

(ที่มา : เหตุผลของผู้เสนอญัตติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ... และคำอภิปรายของสมาชิกรัฐสภา)

๑๐ ขั้นตอน
การใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.
และการออกเสียงประชามติ
ในวันเดียวกัน

ขั้นตอน การใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.

ขั้นตอนที่ ๑ : ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิ

- ตรวจสอบรายชื่อจากบัญชีรายชื่อที่ปิดประกาศไว้หน้าที่เลือกตั้ง ซึ่งจะมี ๒ ชุด คือ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สส. และ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ
- บริเวณป้ายหน้าที่เลือกตั้งจะมีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกในการช่วยตรวจสอบ และแจ้งลำดับที่ให้ทราบ

ขั้นตอนที่ ๒ : เตรียมตัวก่อนเข้าคูหา

- จำลำดับที่ของตนเอง หมายเลขผู้สมัครแบบแบ่งเขต และหมายเลขพรรคการเมืองที่จะเลือก
- เตรียมหลักฐานแสดงตน เช่น **บัตรประชาชน (หมดอายุก็ใช้ได้)** บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ออกให้ที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ของผู้ถือบัตรที่**ยังไม่หมดอายุ** หรือ แอปพลิเคชัน ได้แก่ ThaiD DLT QRLICENSE และบัตรคนพิการ

ขั้นตอนที่ ๓ : แสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.

- ยื่นหลักฐานแสดงตนและบอกลำดับที่ต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สส.

ขั้นตอนที่ ๔ : รับบัตรเลือกตั้ง สส. และลงลายมือชื่อที่ต้นขั้วบัตรเลือกตั้ง

- ลงลายมือชื่อที่ต้นขั้วบัตรเลือกตั้งทั้ง ๒ ประเภท
  - รับบัตรเลือกตั้ง ๒ ใบ คือ แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (เลือกคน) และแบบบัญชีรายชื่อ (เลือกพรรค)
- พร้อมรับหลักฐานแสดงตนคืน

ขั้นตอนที่ ๕ : เข้าคูหาลงคะแนนเลือกตั้ง สส.

- เข้าคูหาลงคะแนนและทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องทำเครื่องหมายในบัตรทั้ง ๒ ใบ โดยบัตรแบบแบ่งเขตเลือกผู้สมัครได้เพียง ๑ คน เท่านั้น ส่วนบัตรแบบบัญชีรายชื่อเลือกพรรคการเมือง ได้เพียงพรรคการเมืองเดียว
- หากไม่ประสงค์เลือกใคร ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่อง "ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด"
- หากไม่ประสงค์เลือกพรรคใด ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่อง "ไม่เลือกบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใด"
- พับบัตรเลือกตั้งตามรอยพับแล้วออกจากคูหา

ขั้นตอนที่ ๖ : หย่อนบัตรเลือกตั้ง สส. ลงหีบบัตรเลือกตั้ง

- นำบัตรเลือกตั้งที่พับแล้ว หย่อนลงในหีบบัตรเลือกตั้งแต่ละประเภทให้ถูกต้องด้วยตนเอง

ขั้นตอนและ กระบวนการออกเสียง ประชามติ

ขั้นตอนที่ ๗ : แสดงตนขอใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

- หลังจากหย่อนบัตรเลือกตั้ง สส. เสร็จแล้ว ให้เดินไปยังจุดถัดไปในที่เลือกตั้งเดียวกัน เพื่อขอใช้สิทธิออกเสียงประชามติ
- ยื่นหลักฐานแสดงตน และบอกลำดับที่ ตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ
- ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ

ขั้นตอนที่ ๘ : รับบัตรออกเสียงประชามติและลงลายมือชื่อ ที่ต้นขั้วบัตรออกเสียงประชามติ

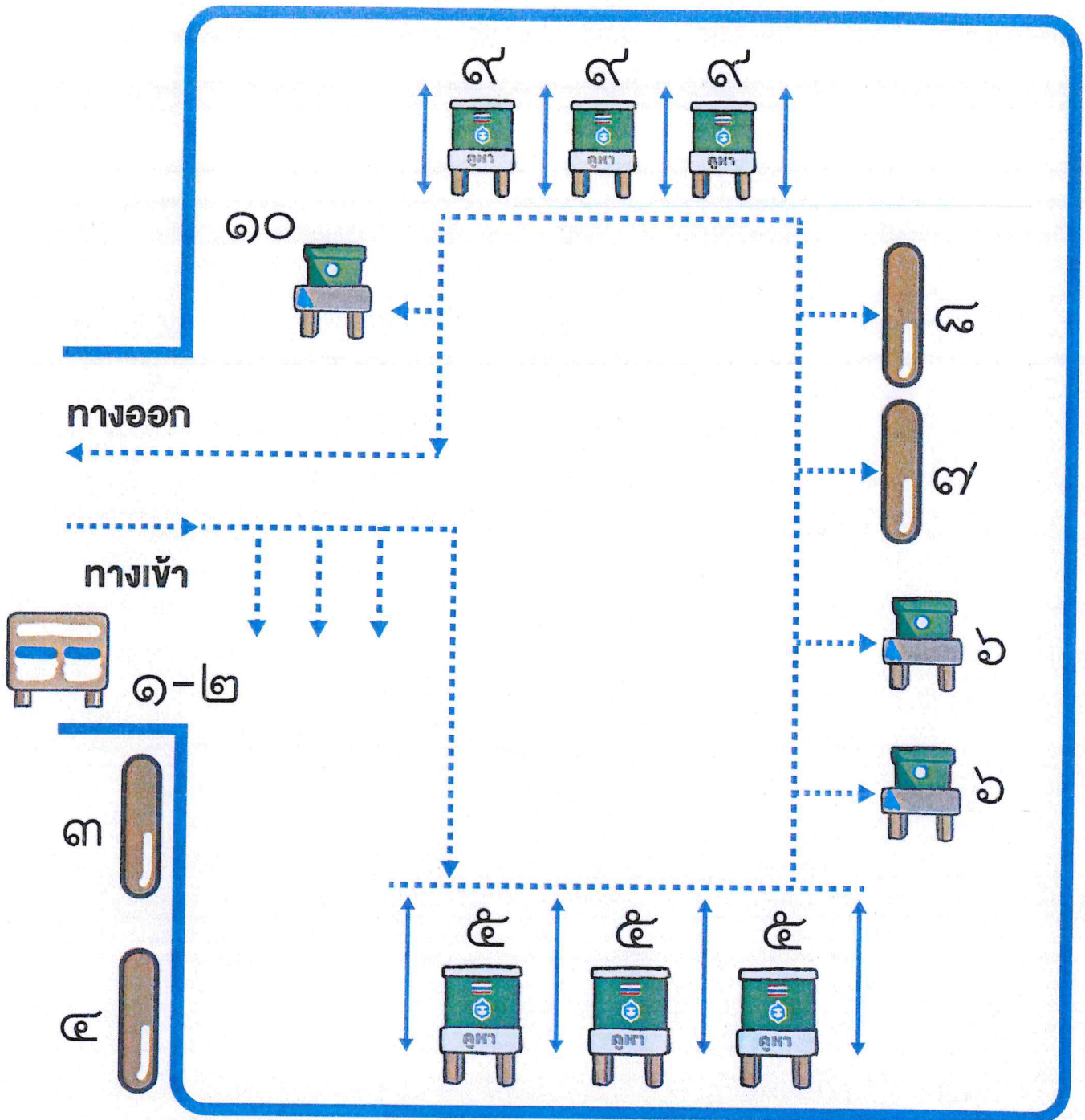
- ลงลายมือชื่อที่ต้นขั้วบัตรออกเสียงประชามติ
- รับบัตรออกเสียงประชามติ ๑ ใบ พร้อมรับหลักฐานแสดงตนคืน

ขั้นตอนที่ ๙ : เข้าคูหาออกเสียงประชามติ

- เข้าคูหาและทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง
ทำเครื่องหมายเพียงช่องเดียว
"เห็นชอบ" หรือ "ไม่เห็นชอบ" หรือ
"ไม่แสดงความคิดเห็น"
- พับบัตรออกเสียงประชามติตามรอยพับให้เรียบร้อย
แล้วออกจากคูหา

ขั้นตอนที่ ๑๐ : หย่อนบัตรประชามติและออกจากที่เลือกตั้ง

- นำบัตรออกเสียงประชามติที่พับแล้ว
หย่อนลงในหีบบัตรออกเสียงประชามติด้วยตนเอง
และเดินออกจากที่เลือกตั้งตามทางออกที่กำหนด

การใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.

๑. ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิ
๒. เตรียมตัวก่อนเข้าคูหา
๓. แสดงตนขอใช้สิทธิเลือกตั้ง สส.
๔. รับบัตรเลือกตั้ง สส.
๕. ลงคะแนนเลือกตั้ง สส.
๖. หย่อนบัตรเลือกตั้ง สส.

การออกเสียงประชามติ

๗. แสดงตนขอใช้สิทธิออกเสียงประชามติ
๘. รับบัตรออกเสียงประชามติ
๙. ลงคะแนนออกเสียงประชามติ
๑๐. หย่อนบัตรออกเสียงประชามติ

เห็นชอบ
ไม่เห็นชอบ

ไม่แสดงความคิดเห็น

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักพัฒนาเครือข่ายการเลือกตั้ง

เลขที่ ๑๒๐ ม.๓ อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

www.ect.go.th สายด่วนเลือกตั้ง โทร ๑๔๔๔